

Real o irreal

A Barcelona hi ha oberta al públic fins al 23 de gener una exposició del realisme català, amb obres que van de la segona meitat del segle XIX a la dècada dels 70, pertanyents al fons d'art de la Fundació la Caixa de Catalunya. És integrada per mostres de prop d'una vintena d'artistes, alguns dels quals tenim gairebé oblidats.

Josep Corredor-Matheos, comissari de l'exposició, n'ha expressat uns conceptes significatius: "Hem d'intentar la recuperació del realisme. La majoria dels artistes presentats ja són història. Es tracta d'una certa revisió del realis-

me, amb els límits i condicionaments de basar-se únicament en una col·lecció privada. Tots aquests artistes ens recorden que hem de concedir atenció al realisme, la qual cosa no suposa oblidar les avantguardes. Tampoc no es vol dir que tot realisme és vàlid, sinó que tan sols mereix d'ésser qualificat així aquell que és creatiu".

En aquests mots hi ha una càrrega profunda, i Corredor-Matheos va necessitar coratge. Sobretot, que les avantguardes no se'ns enfadin!

Conec i tinc en gran estima en Corredor-Matheos. M'atreveixo a pensar que hauria

completat de gust la seva frase, afegint-hi que, de les avantguardes, se'n pot dir exactament el mateix, i que només mereixen atenció aquelles que són creatives. Les quals, tot sigui dit, cada vegada escassegen més.

Però tenen un mèrit excepcional, en comparació amb el realisme: s'han erigit en indiscutibles. Amb el realisme, un nyap era un nyap i es podia dir sense dubtar de la capacitat mental de qui s'atrevis a afirmar-ho. Amb les avantguardes, en canvi, ens tenen estamordits a tots.

Per exemple, si algun artista presentava una gibrella amb

quatre peres i dues agulles de fer mitja, i ens deia que allò era una estremidora protesta contra la fam a Somàlia, dubto que algú s'atrevis a posar-hi objeccions, per por de passar per indocumentat i per idiota, dues coses que no agraden a ningú.

I la veritat és que tant el realisme com les avantguardes ens han donat peces inestimables. Si guarden les formes poden conviure perfectament. El mal és voler avançar sense mirar on es posen els peus, amb el perill de trepitjar matèries residuals en descomposició.

Pere Calders